

Actualiteitsanalyse Beroepscompetentieprofiel Medewerker havenoperaties (droge bulk)

Opdrachtgever: VTL

ECORYS

Etienne van Nuland
Karel Kans

Rotterdam, 21 september 2009

ECORYS Nederland BV
Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E asb@ecorys.com
W www.ecorys.nl
K.v.K. nr. 24316726

ECORYS Arbeid & Sociaal Beleid
T 010 453 88 05
F 010 453 88 34

1 Actualisatie BCP's

In opdracht van VTL heeft ECORYS voor 37 beroepscompetentieprofielen (bcp's) een actualiteitsanalyse uitgevoerd. Het gaat om 37 bcp's uit 8 verschillende branches. Voor 5 thema's is nagegaan of zich ontwikkelingen hebben voorgedaan die een aanpassing van het bcp noodzakelijk maken. De thema's zijn:

- Wet- en regelgeving.
- Arbeidsmarkt.
- Technologie.
- Bedrijfsorganisatorische of bedrijfseconomische ontwikkelingen.
- Internationale ontwikkelingen.

Onderzoeksaanpak

De actualiteitsanalyse is in twee stappen uitgevoerd:

- Desk research waarin openbare bronnen zijn geraadpleegd, zoals informatie van nationale en internationale sectororganisaties (werkgevers- en werknemersverenigingen), wet- en regelgeving en branchespecifieke arbeidsmarktonderzoek.
- Rondetafelbijeenkomsten waarin de uitkomsten van het desk research is voorgelegd aan experts en eventueel aan gevuld. Alle geïnventariseerde ontwikkelingen zijn getoetst op relevantie (is er inhoudelijk de noodzaak het bcp aan te passen) en op representativiteit (in hoeverre doet de gesignaleerde ontwikkeling zich in de gehele sector voor).

De rondetafelbijeenkomsten zijn begeleid door Etienne van Nuland en Karel Kans, die ook de desk research hebben uitgevoerd. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de voor deze sector benaderde partijen en de deelnemers.

Tabel 1.1 Overzicht rondetafelbijeenkomsten

Sector	BCP's	Benaderde partijen	Deelnemers
Haven – operationeel	Medewerker havenoperaties (droge bulk)	ECT, IGMA, VOPAK	Mevr. I. van Vliet, ECT Dhr. K. Krokké, IGMA Mevr. J. Beers-Loermans, VOPAK Mevr. S. Helmes – Van Asperen, VTL

Tabel 1.2 Overzicht van geïnventariseerde ontwikkelingen, de relevantie en representativiteit ervan en eventuele gevolgen voor het BCP per toetsingscriterium en go/ no go beslissing

Toetsingscriteria	Ontwikkelingen / trends / innovaties	Relevant	Representativiteit	Gevolg voor BCP Ja / nee
Wet- en regelgeving	1. Milieuwetgeving wordt steeds strikter. Dit gaat gepaard met een groot afbreukrisico voor bedrijven, aangezien bedrijven afhankelijk zijn van de milieuvergunning. Kennis van milieuwetgeving onder werknemers is daarom van belang.	Nee	Hoog	Nee
Arbeidsmarkt	2. Salarissen in de sector liggen relatief hoog, waardoor voldoende aanbod van gekwalificeerd personeel beschikbaar is. Van problematische krapte heeft de sector geen last gehad. Door de recessie is de vacaturegraad gedaald. Onder medewerkers havenoperaties droge bulk is veel instroom uit de landbouw en weg- en waterbouw.	Nee	Laag	Nee
Technologie	3. Door voortschrijdende automatisering is het steeds belangrijker om goed te weten hoe met storingen om te gaan. Als er een probleem is, gaat een alarm af, terwijl het feitelijke proces steeds meer geautomatiseerd verloopt. Door automatisering is voor de medewerker het proces ook niet meer zo duidelijk en zichtbaar. Daardoor is meer aandacht voor scholing nodig met betrekking tot de inrichting van het proces: hoe werkt het proces en wat kan er mis mee gaan. Geautomatiseerde systemen hebben veelal een interface en handleiding in het Engels, waardoor kennis van het Engels in belang toeneemt.	Nee	Hoog	Nee
	4. Trend naar laden en lossen door de chauffeur of binnenvaartschipper. De trend zorgt voor meer taken voor de vervoerder, maar is niet zozeer van invloed op de benodigde competenties van de medewerker havenoperaties.	Nee	Laag	Nee
	5. E-learning wordt ingezet om medewerkers te scholen in het gebruik van nieuwe systemen. E-learning vereist zelfstandigheid van werknemers die er gebruik van maken.	Nee	Laag	Nee

Toetsingscriteria	Ontwikkelingen / trends / innovaties	Relevant	Representativiteit	Gevolg voor BCP Ja / nee
Bedrijfsorganisatorisch en bedrijfseconomisch	6. De eigen verantwoordelijkheid van werknemers, in het bijzonder waar het gaat om veiligheid en in het bijblijven in het vak door middel van bijscholing is steeds belangrijker geworden. In plaats van een reactieve houding waarbij een medewerker doet wat zijn leidinggevende hem zegt, wordt in toenemende mate een proactieve houding en een zelfstandige en zelfkritische houding van de werknemer verwacht. Zelf het initiatief nemen en zelfkritisch werken zodat een leidinggevende niet steeds op fouten hoeft te corrigeren, maar een werknemer zijn eigen fouten corrigeert, zijn als gedragscompetentie belangrijker geworden.	Ja	Hoog	Ja
	7. Doordat in toenemende mate belang aan veiligheid en kennis van veiligheid bij werknemers gehecht wordt, is in veel bedrijven de VeiligheidsChecklist Aannemers (VCA) doorgevoerd. Een deel van de werknemers volgt in het kader van VCA scholing, met een afsluitend examen. VCA kan onderdeel uitmaken van het EBB paspoort. Met deze kwalificatie kunnen havenmedewerkers in alle petrochemische bedrijven werken. Het Veiligheidscertificaat Haven (VCH) is een in ontwikkeling zijnde aanvulling op het veel toegepaste VCA (VeiligheidsChecklist Aannemers) in de haven en chemische industrie. Het certificaat wordt door Deltalinqs ontwikkeld. Naast deze kwalificaties zorgen sommige bedrijven, afhankelijk van de bedrijfsactiviteiten, voor specifieke scholing op het gebied van veiligheid.	Nee	Hoog	Nee
	8. Er is een trend naar meer just-in-time delivery en minder op- en overslag, wat leidt tot meer samenwerking met producenten en waardoor het logistieke denken (in termen van de logistieke keten) in belang toeneemt. Meer besef van de logistieke keten leidt ook tot meer klantgerichtheid onder medewerkers. Wanneer medewerkers meer kennis hebben van de logistieke keten en het eigen aandeel daarin, is het voor de medewerker duidelijker waarom bijvoorbeeld een schip op een bepaalde tijd gelost moet zijn.	Nee	Hoog	Nee

Toetsingscriteria	Ontwikkelingen / trends / innovaties	Relevant	Representativiteit	Gevolg voor BCP Ja / nee
	9. Er is een trend naar het ontstaan van meer kleinere terminals verder landinwaarts gelegen zijn, vanwege drukte op de A15. Ook is er een ontwikkeling naar meer vervoer per spoor en binnenvaart.	Nee	Laag	Nee
Internationale ontwikkelingen	10. Als door Europese wetgeving (Port package) het havenwerk geliberaliseerd wordt, zal het laad- en loswerk vaker door de vervoerder (chauffeur of schipper) uitgevoerd worden. Ook zouden daardoor taken van havenmedewerkers door zeevarenden overgenomen kunnen worden.	Nee	Laag	Nee
Go / no go beslissing over verdere verdiepende analyse:		Go / no go		

Advies go/no go: Veiligheidsbesef en een meer proactieve houding van de medewerker ten aanzien van veiligheid en het bijhouden van vakkennis op veiligheidsgebied zouden sterker in het BCP benadrukt kunnen worden. De beroepscompetenties 'verantwoordelijk handelen' en 'vakbekwaamheid onderhouden' dekken dit deels af, waardoor het opnemen van deze ontwikkelingen in de paragraaf 'Trends/Innovaties' van het BCP wellicht afdoende is. Een verdiepende analyse van trends en ontwikkelingen in het beroep lijkt ons daarom niet nodig.

Relevantie: bij relevantie gaat het erom te bepalen of er op basis van de geconstateerde trend of innovatie een inhoudelijk noodzaak is om de kerntaak, kernopgave of beroepscompetentie te wijzigen.

Representativiteit: bij representativiteit gaat het erom te bepalen in welke mate de geconstateerde trend of innovatie zich in de sector of het beroep voordoet en in hoeverre een verandering van het BCP gerechtvaardigd is. Immers, een (technologische) innovatie kan ingrijpende gevolgen hebben voor een beroep, maar wanneer de innovatie zich beperkt tot een klein aantal bedrijven, dan is voorzichtigheid met aanpassing van het BCP op zijn plaats.